

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
510009, Alba Iulia, Str. Unirii, Nr. 15-17
Tel: +40 258 811412; Fax: +40 258 806260
E-mail: secretariat_istorie@uab.ro
www.uab.ro

TEMATICA PENTRU EXAMENUL DE LICENȚĂ
SESIUNEA IULIE 2017

DISCIPLINA: ISTORIA ROMÂNIEI ÎN CONTEXT EUROPEAN

A. ISTORIE VECHĂ

1. Epoca paleolitică

Bibliografie:

- Cârciumaru, M., *Mărturii ale artei rupestre preistorice în România*, București, 1987.
- Chirica, C.V., *Arta și religia paleoliticului superior în Europa centrală și răsăriteană*, Iași, 1996.
- Păunescu, Al., *Paleoliticul și mesoliticul din spațiul cuprins între Carpați și Dunăre*, București, 2001.

2. Epoca neolitică și eneolitică (neo-eneoliticul)

Bibliografie:

- Alaiba, R., *Complexul cultural Cucuteni-Tripolie. Meșteșugul olăritului*, Iași, 2007.
- Dumitrescu, Vl., *Arta neolitică în România*, București, 1968.
- Lazarovici, Gh., *Neoliticul Banatului*, Cluj-Napoca, 1979.
- Lazarovici, Gh., Drașovean, Fl., Maxim, Z., *Parța. Monografie arheologică*, Timișoara, 2001.
- Lazarovici, C.M., Lazarovici, Gh., *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România. (I), Neoliticul*, Iași, 2006.
- Lazarovici, C.M., Lazarovici, Gh., *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România. (II), Epoca cuprului*, Iași, 2007.
- Mantu, C.M., *Cultura Cucuteni; origine, legături, cronologie*, Piatra Neamț, 2000.
- Paul, I., *Cultura Petrești*, București, 1992.
- Ursulescu, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 2002.
- ***, *Istoria românilor*, Ed. Academiei, București, (vol. I – cap I-VI), 2001.

3. Perioada de tranziție spre epoca bronzului

Bibliografie:

- Ciugudean, H., *Eneoliticul final în Transilvania și Banat: cultura Coțofeni*, Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica, Timișoara, 2000.
- Dumitrescu, Vl., Vulpe, Al., *Dacia înainte de Dromihete*, București, 1988.
- Roman, P.I., *Cultura Coțofeni*, Biblioteca de arheologie, XXVI, București, 1976.

4. Epoca bronzului

Bibliografie:

- Andrițoiu, I., *Fenomenul indoeuropeanizării*, Alba Iulia, 2003.
- Ciugudean, H., *Perioada Hallstatt A în centrul Transilvaniei*, în *Apulum*, XXXI, 1994, p. 59-73.
- Gumă, M., *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, Bibliotheca Thracologica, IV, București, 1993, p. 148-180.
- Kadar, M., *Începuturile și dezvoltarea metalurgiei bronzului în Transilvania*, Alba Iulia, 2007.
- Petrescu-Dâmbovița, M., *Depozitele de bronzuri din România*, București, 1977.
- Vasiliev, V., *Despre grupul cultural Igrița*, în *ActaMP*, XXVI, 2004, p. 133-140.
- Vulpe, Al., *Perioada mijlocie a epocii bronzului*, în *Istoria românilor*, vol. I, București, 2001, p. 247-272.

5. Prima epocă a fierului (Hallstatt)

Bibliografie:

- Boroffka, N.O., *Folosirea fierului în România de la începuturi până în sec. VIII î. e. n.*, în *Apulum*, XXVI, 1987, p. 55-78.
- Gumă, M., *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, Bibliotheca Thracologica, IV, București, 1993, p. 148-180.
- László, A., *Începuturile epocii fierului la est de Carpați. Culturile Gáva-Holíhrady și Corlăteni-Chișinău pe teritoriul Moldovei*, Bibliotheca Thracologica, VI, București, 1994.
- Ursuțiu, A., *Etapa mijlocie a primei vârste a fierului în Transilvania (cercetările de la Bernadea, com. Bahnea, jud. Mureș)*, Cluj-Napoca, 2002.
- Vasiliev, V., *Sciții agatârși pe teritoriul României*, Cluj-Napoca, 1981.
- Vasiliev, V., Aldea, I.Al., Ciugudean, H., *Civilizația dacică timpurie în aria intracarpatică a României. Contribuții arheologice: așezarea fortificată de la Teleac*, Cluj-Napoca, 1991.

6. A doua epocă a fierului (Latène). Geto-dacii în istoria antichității

Bibliografie:

- Crișan, I.H., *Civilizația geto-dacilor*, vol. I-II, București, 1993.
- Daicoviciu, H., *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, București, 1972.
- Dumitrescu, Vl., Vulpe, Al., *Dacia înainte de Dromichete*, București, 1988.
- Glodariu, I., *Arhitectura dacilor. Civilă și militară*, Cluj Napoca, 1983.
- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995, p. 132-180.
- ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.

7. A doua epocă a fierului (Latène). Celți, sarmați, bastarni

Bibliografie:

- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995
- ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.

8. Provincia Dacia și imperiul roman

Bibliografie:

- Ardevan, R., *Viața municipală în Dacia romană*, Timișoara, 1998.
- Moga, V., *Din istoria militară a Daciei romane. Leg. XIII Gemina*, Cluj-Napoca, 1985.
- Petolescu, C., *Scurtă istorie a Daciei romane*, București, 1996.
- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995, p. 216-267.
- Tudor, D., *Orașe, târguri și sate în Dacia romană*, București, 1968.
- ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.

9. Dacii liberi și rolul carpilor în istoria politică a provinciilor dunărene.

Bibliografie:

- Bichir, Gh., *Cultura carpică*, București, 1968.
- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995, p. 272-274.
- Opreanu, C., *Dacia romană și barbaricum*, Timișoara, 1998.
- ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.

10. Epoca romană târzie, migrațiile și relațiile cu Imperiul roman târziu

Bibliografie:

- Gudea, N., Ghiurco, I., *Din istoria creștinismului la români*, Oradea, 1988.
- Norocel, E., *Pagini din istoria veche a creștinismului la români*, Buzău 1986.
- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995, p. 279-355.
- Opreanu, C., *Transilvania la sfârșitul antichității și în perioada migrațiilor. Schiță de istorie culturală*, Cluj-Napoca, 2003.
- Sânpetru, M., *Vestul României în sec. IV-X e. n.*, în *Thraco-Dacica*, XIII, 1-2, 1990.
- ***, *Istoria românilor*, vol. II, București, 2001.

B. ISTORIE MEDIE

1. Sfârșitul antichității și începutul evului mediu. Migrațiile între secolele III-VIII (goți, vizigoți, huni, ostrogoți, slavi, avari) și impactul lor asupra spațiului carpato-danubiano-pontic.

Bibliografia:

Musset, Lucien, *Invaziile*, Ed. Corint, București, 2002, vol.I, p.92-191.

Riché, Pierre, *Invaziile barbare*, Ed. Corint, București, 2000, p. 9-19.

2. Etnogeneza românilor și fenomenul etnogenezei medievale europene în contextul ultimelor migrații (maghiarii, pecenegii și cumanii).

Bibliografia:

Panaiteescu, Petre P., *Introducere la istoria culturii românești. Problemele istoriografiei române*, București, 2000, p. 55-127.

Spinei, V., *Marile migrații din estul și sud-estul Europei în secolele IX-XIII*, Iași, 1999 (selectiv).

3. Români în contextul formării regatelor creștine din Europa Centrală (sec. X-XIII). Cucerirea și organizarea Transilvaniei de către maghiari

Bibliografia:

Panaiteescu, Petre P., *Introducere la istoria culturii românești. Problemele istoriografiei române*, București, 2000, p. 215-232.

Engel, Pál, *Regatul Sfântului Ștefan. Istoria Ungariei Medievale 895-1526*, Cluj-Napoca, 2006, p. 53-91.

Pop, Ioan-Aurel, *Românii și maghiarii între secolele IX-XIV*, Cluj-Napoca, 1996, p. 84-161.

4. Formarea statelor medievale Țara Românească și Moldova în context european.

Bibliografia:

Papacostea, Șerban, *Românii în secolul al XIII-lea. Între cruciată și Imperiul Mongol*, București, 1993.

Idem, *Geneza statului în evul mediu românesc. Studii critice*, ediție adăugită, București, 1999, p. 8-70, 163-220.

5. Societatea în evul mediu în Țările Române și modelele medievale europene (obștea sătească, țărănimea aservită, robii, nobilimea și clerul).

Bibliografia:

Bloch, Marc, *Societatea feudală, vol. 1, Formarea legăturilor de dependență*, Cluj-Napoca, 1996, p. 141-250.

Panaiteescu, P. P., *Introducere la istoria culturii românești*, București, 2000, p. 131-154.

Prodan, David, *Iobăgia în Transilvania în secolul al XVI-lea*, vol. I, București, 1967, p. 3-11, 12-13, 16-19, 26-29, 58-62, 67-69, 70-80, 170-183.

Drăgan, Ioan, *Nobilimea românească din Transilvania (1440-1514)*, București, 2000, p. 108-175.

Rusu, A. Adrian, *Ioan de Hunedoara și românii din vremea lui. Studii*, Cluj Napoca, 1999, p. 5-55, 128-196, 197-232.

6. Cruciadele clasice și impactul lor asupra societății europene din sud-estul Europei. Cazul cruciadei a patra.

Bibliografia:

Căzan,, Florentina, *Cruciadele. Momente de confluență între două civilizații și culturi*, București, 1990, p. 90-115.

7. Instituțiile statului medieval în Țările Române și modelele europene bizantin și occidental. Organizarea statului. Adunările de stări.

Bibliografia:

Brătianu, Gheorghe, *Sfatul domnesc și adunarea stărilor în principatele române*, București, 1995, p. 13-80, 108-149.

Idem, *Adunările de stări în Europa și în Țările Române în evul mediu*, București, 1996 (selectiv).

8. Raporturile Țărilor Române cu statele creștine vecine în contextul expansiunii otomane (sec. XIV-XVI).

Bibliografia:

Inalcik, Halil, *Imperiul Otoman. Epoca clasică 1300-1600*, București, 1996, p. 50-107.

Maxim, Mihai, *Țările Române și Înalta Poartă. Cadrul juridic al relațiilor româno-otomane în evul mediu*, București, 1993, p. 111-142, 197-261.

9. Impactul expansiunii islamice asupra Europei în secolele VII-IX

Bibliografia:

Sourdrel, D., *Istoria arabilor*, București, 2001(selectiv).

Miquel, André, *Islamul și civilizația sa*, București, 1994, vol. I, p. 59-82, 178-229.

10. Renaștere și umanism în istoria europeană. Receptarea curentelor în Transilvania și țările române.

Bibliografia:

Burke, Peter, *Renașterea europeană. Centre și periferii*, Iași, 2005.

Mureșan, Ovidiu, *Trăsăturile umaniste ale istoriografiei românești din sec. al XVI-lea și al XVII-lea*, în vol. Idem, *Judecata lui Paris. Studii și eseuri*, Cluj, 1996.

C. ISTORIE MODERNĂ

1. **Instaurarea** dominației habsburgice în Transilvania.

Bibliografie:

Bernath, Mathias, *Habsburgii și începuturile formării națiunii române*, Cluj, 1994.

Prodan, David, *Supplex Libellus Valachorum. Din istoria formării națiunii române*, București, 1998.

2. **Integrarea** Transilvaniei în Imperiul Habsburgic.

Bibliografie:

Gyemánt, Ladislau, **Mișcarea națională a românilor din Transilvania 1790-1848**, București, 1986.

Hitchins, Keith, *România între 1777-1866*, București, 1996.

3. **Revoluția** lui Tudor Vladimirescu în context internațional (1821).

Bibliografie:

Radu, Mircea T., *Tudor Vladimirescu și revoluția din Țara Românească*, Craiova, 1978.

Oțetea, Andrei, *Tudor Vladimirescu și revoluția de la 1821*, București, 1971.

4. **Revoluția** română de la 1848 în Moldova, Muntenia și Transilvania în context internațional.

Bibliografie:

Platon, Gheorghe, *Geneza revoluției române de la 1848*, Iași, 1980.

Stan, Apostol, *Revoluția română de la 1848*, București, 1987.

Maior, Liviu, *1848-1849. Români și unguri în revoluție*, București, 1998.

5. **Unirea** Principatelor Române în context internațional (1856-1859).

Bibliografie:

Berindei, Dan, *Epoca Unirii*, București, 1979.

Giurescu, Constantin C., *Viața și opera lui Cuza-Vodă*, București, 1966.

6. **Monarhia** în România: instalarea monarhiei și proclamarea regatului.

Bibliografie:

Scurtu, I., *Monarhia în România (1866-1947)*, București, 1991.

Iordache, Anastasie, *Instituirea monarhiei constituționale și a regimului parlamentar în România (1866-1871)*, București, 1997.

7. **Viața** politică în România (1860-1914).

Bibliografie:

Bulei, Ion, *Lumea românească la 1900*, București, 1984.

Bulei, Alexandru, I., Mamina, I., Scurtu I., *Partidele politice din România (1861-1994). Enciclopedie*, București, 1995.

8. **Războiul** de independență al României în context internațional.

Bibliografie:

Corivan, Nicolae, *Relațiile diplomatice ale României de la 1859 la 1877*, București, 1984.

9. Transilvania epocii restaurației și dualismului (1849-1914).

Bibliografie:

Memorandul 1892-1894. Ideologie și acțiune politică românească, București, 1994.

Maior, Liviu, *Mișcarea națională românească din Transilvania 1900-1914*, Cluj-Napoca, 1986.

10. România și Marele război (1914-1918).

Bibliografie:

Atanasiu, Victor, *România în anii 1914-1916*, București, 1997.

Maior, Liviu, *Doi ani mai devreme. Ardeleni, bucovineni și basarabeni în război. 1914-1916*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2016.

D. ISTORIE CONTEMPORANĂ

I. Evoluția regimului constituțional în unele state europene după Primul Război Mondial.

Bibliografie:

1. *Istoria Românilor*, vol. VIII, București, Editura Enciclopedică, 2003.
2. *Constituția din 1923 în dezbaterile contemporanilor*, București, Humanitas, 1990, 639 p.
3. Popescu, Eufrosina, *Din istoria politică a României. Constituția din 1923*, București, Editura Politică, 1993.

II. Monarhia constituțională în România și Marea Britanie (1918-1938). Tratare comparativă.

Bibliografie:

1. *Istoria Românilor*, vol. VIII, București, Editura Enciclopedică, 2003.
2. Scurtu, Ioan, *Monarhia în România 1966-1947*, București, Danubius, 1991.
3. Mamina, Ion, *Monarhia constituțională în România. Enciclopedie politică 1866-1938*, București, Editura Enciclopedică 2000.

III. Conferința de Pace de la Paris (1919-1920). Tratatul de la Versailles. Schimbările teritoriale din Europa Central-Răsăriteană.

Bibliografie:

1. Taylor, A.J.P., *Originile celui de-al Doilea Război Mondial*, Iași, 1999.
2. Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, 1998.
3. Rojek, Wojciech, *Territorial Changes in the North, Middle and South-East Europe after World War I (1917-1924)*, în *La fin de la Première Guerre mondiale et la nouvelle architecture géopolitique européenne* (Sous la direction de George Cipăianu et Vasile Vesa), Presses Universitaires de Cluj, 2000, p. 171-189.

IV. Guvernări democratice de dreapta în perioada 1918-1938. Experiințe românești și modele europene.

Bibliografie:

1. Scurtu, Ioan, Buzatu, Gheorghe, *Istoria Românilor în secolul XX*, București, Paideia, 1999.
2. Neagoe, Stelian, *Istoria guvernelor României de la începuturi - 1859 până în zilele noastre - 1995*, București, Machiavelli, 1995.
3. Mamina, Ion, Scurtu, Ion, *Guverne și guvernanți 1916-1938*, București, Silex, 1996.

V. Criza economică din 1929-1933. Manifestări mondiale și ipostaze românești.

Bibliografie:

1. Scurtu, Ioan, Gheorghe Buzatu, *Istoria Românilor în secolul XX*, București, Paideia, 1999.
2. Axenciuc, Victor, *Introducere în istoria economică a României. Epoca modernă*, București, Ed. Fundației „România de Măine”, 1997.
3. Madgearu, Virgil, *Evoluția economiei românești după războiul mondial*, București,

Editura Științifică, 1995, 360 p.

4. Brinkley, Alan, *The Unfinished Nation. A Concise History of the American People*, vol. II, New York, St. Louis, San Francisco, 1993.

VI. Extrema dreaptă europeană. Nazism și legionarism.

Bibliografie:

1. Heinen, Armin, *Legiunea „Arhanghelul Mihail”*. Mișcare socială și organizație politică, București, Humanitas, 1999.
2. Veiga, Francisco, *Istoria Gărzii de Fier 1919-1941. Mistica ultranaționalismului*, București, Humanitas, 1993, 384 p.
3. Layton, Geoff, *Germania: Al Treilea Reich, 1933-45*, București, 1997.
4. Johnson, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, București, 2003.

VII. Regimuri totalitare europene: fascismul italian și carlismul românesc.

Bibliografie:

1. *Istoria Românilor*, vol. VIII, București, Editura Enciclopedică, 2003.
2. Robson, Mark, *Italia: liberalism și fascism, 1870-1945*, București, 1997.
3. Johnson, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, București, 2003.

VIII. Regimuri totalitare europene: nazismul și regimul condus de Ion Antonescu (1941-1944).

Bibliografie:

1. Hillgruber, Andreas, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu*, București, Humanitas, 1994, 432 p.
2. Scurtu, Ioan, Buzatu, Gheorghe, *Istoria Românilor în secolul XX*, București, Paideia, 1999.
3. Simion, Aurică, *Regimul politic din România în perioada sept. 1940-ian. 1941*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.
4. Deletant, Dennis, *Aliatul uitat al lui Hitler. Ion Antonescu și regimul său, 1940-1944*, București, 2010.

IX. Al Doilea Război Mondial. Caracterizarea generală a conflagrației. România aliat și inamic al Axei.

Bibliografie:

1. Giurescu, Dinu C., *România în al Doilea Război Mondial (1939-1945)*, București, ALL, 1999.
2. Churchill, Winston, *Al Doilea Război Mondial*, vol. I-II, București, 1997.
3. Hart, Lidell, *Istoria celui de-al Doilea Război Mondial*, vol. I-II, București, f. a.
4. Johnson, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, București, 2003.

X. Războiul Rece. NATO versus Tratatul de la Varșovia.

Bibliografie:

1. Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, 1998.
2. McCauley, Martin, *Rusia, America și războiul rece, 1949-1991*, Iași, 1999.

3. Țărău, Liviu, *Între Washington și Moscova. Politicile de securitate națională ale SUA și URSS și impactul lor asupra României (1945-1965)*, Cluj-Napoca, 2005.

4. Judt, Tony, *Epoca postbelică. O istorie a Europei de după 1945*, Iași, 2008.

Director Departament
Conf. univ. dr. Daniel Dumitran